

ĐỀ SỐ 02: CHỦ ĐỀ "BẢN SẮC VÀ SỰ ĐỔI MỚI"

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Đoạn trích văn bản nghị luận về giá trị của việc giữ gìn bản sắc trong thế giới phẳng

"Trong một thế giới phẳng, nơi mà những trào lưu văn hóa có thể lan tỏa từ đầu này đến đầu kia hành tinh chỉ sau một cú nhấp chuột, chúng ta dễ dàng rơi vào trạng thái 'đồng hóa tự nguyện'. Nhiều người trẻ say mê những lễ hội phương Tây, sử dụng thành thạo ngôn ngữ mạng toàn cầu nhưng lại ngỡ ngàng trước một điệu lý, một mái đình hay một giá trị truyền thống của cha ông. Tuy nhiên, bản sắc dân tộc không phải là thứ rào dậu ngăn cách ta với thế giới, mà ngược lại, nó là tấm căn cước để chúng ta nhận diện lẫn nhau trong đám đông vô tận. Đổi mới không có nghĩa là rũ bỏ quá khứ để khoác lên mình bộ cánh ngoại lai. Một thành phố hiện đại như TP.HCM chỉ thực sự có hồn khi trong những tòa nhà kính chọc trời vẫn thấp thoáng nhịp sống của những con người biết trọng nghĩa tình, biết nâng niu những giá trị 'vàng son' của cội nguồn. Hòa nhập là để lớn mạnh, còn giữ gìn bản sắc là để không bị tan biến."

(Trích: Căn cước văn hóa trong kỷ nguyên số, Tạp chí Văn hóa và Đổi mới, 2025)

ĐOẠN THƠ HIỆN ĐẠI VỀ SỰ CHUYỂN MÌNH CỦA ĐẤT NƯỚC

THƠ một bài thơ hiện đại về sự chuyển mình của thành phố.

"Thành phố thức dậy sau giấc ngủ dài của những ngôi nhà cổ

Tiếng búa đập vào bình minh, dựng những tòa cao ốc

Dòng sông Sài Gòn mang theo những cánh lục bình và giấc mơ của biển Cuốn chảy dưới những cây cầu nối nhịp tương lai.

Có những con đường hôm qua còn mang bóng gầy của ký ức

Nay đã rực rỡ đèn hoa, tấp nập những hành trình

Người trẻ đi về phía ánh sáng của công nghệ, của những chân trời số

Nhưng dưới bàn chân vẫn nồng nàn hơi thở đất quê hương.

Sự chuyển mình không chỉ ở những khối bê tông, sắt thép

Mà ở những cái nắm tay, ở nhịp đập của sự tử tế hồi sinh

Ta đi giữa lòng phố, nghe lời thâm thì của đá

Rằng muốn bay cao, rẽ phải bám sâu vào cội rễ dân mình..."

(Trích: *Nhịp đập đô thị*, Minh Huân, NXB Hội Nhà văn, 2025)

- **Câu 1:** Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích.
- **Câu 2:** Theo tác giả, điều gì tạo nên "sức mạnh mềm" của một dân tộc trong thời đại toàn cầu hóa?
- **Câu 3:** Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu văn: [Câu cụ thể từ văn bản].
- **Câu 4:** Anh/chị hiểu như thế nào về nhận định: "Hòa nhập mà không hòa tan"?
- **Câu 5:** Thông điệp nào trong đoạn trích có ý nghĩa nhất đối với anh/chị? Vì sao?

II. VIẾT (6,0 điểm)

- **Câu 1 (2,0 điểm):** Viết một **đoạn văn (khoảng 200 chữ)** trình bày suy nghĩ của anh/chị về trách nhiệm của người trẻ TP.HCM trong việc quảng bá văn hóa địa phương ra thế giới.
- **Câu 2 (4,0 điểm):** Viết một **bài văn (khoảng 600 chữ)** phân tích một đoạn trích văn xuôi hiện đại (ngoài SGK) có cùng chủ đề về sự lựa chọn của con người trước những biến động của thời đại. Từ đó, nhận xét về cái nhìn nhân sinh của tác giả.
